

Prožíváme z hlediska mezinárodní bezpečnosti velmi vyhrocenou dobu. Již takřka dva roky probíhá válečný konflikt na Ukrajině, před několika týdny se k němu přidal teroristický útok Hamásu a vzápětí izraelská odpověď. Kolik nevinných obětí ještě musí zemřít kvůli antisemitismu či nenávisti k jinému národu? Blahoslavená Sára Salkaházi (1899–1944) obětovala za ochranu pronásledovaných Židů ve druhé světové válce život.

Hle, tu jsem, pošli mne!

PETR JANŠTA

Je potřeba i v dnešní době stát na straně pronásledovaných, jednoznačně odsoudit zvěrstva páchaná ve jménu národa, náboženství či z jiných zjištěných důvodů, a především vždy usilovat o smíření. A to je zcela jistě úkol pro každého z nás, vždyť o smíření a odpuštění bychom měli usilovat denně v našich rodinách, ve škole, v práci či mezi přáteli i v kontaktu s lidmi neznámými nebo jinak smýšlejícími.

Malá Sára se narodila 11. května 1899 v Košicích v hoteliérské rodině. Otec jí zemřel, když jí byly dva roky, ale matka jí za-

poskytuje novinářský život, aby – jak sama napsala – našla cestu k vnitřní svobodě tím, že se darovala Bohu.

Vstoupila do Společnosti sester sociální pomoci a po absolvování noviciátu složila časné sliby s mottem „Aleluja!“ Poté byla přeložena nejprve do maďarského Szegváru a následně do Komárna. Úkolů dostala v prvních letech zasvěceného života opravdu hodně: organizovala charitu, vyučovala náboženství, vedla kuchyni pro děti a ještě organizovala časopis Katolická žena. Koncem třicátých let dostaly sestry nabídku

Zdroje: <https://catholica.cz/?id=6107>, <https://www.salkahazisara.com/>
Foto: Public domain; e_polischuk, Shyshko Oleksandr - Adobe stock

jistila dobré vzdělání. Její spolužačky na ni vzpomínají jako na veselou, vtipnou dívku, která ovšem již během studií projevovala hluboké sociální citění. Měla velký vztah k literatuře a vystudovala učitelství. Učitelskou profesi však vykonávala jen jeden rok. Od roku 1919 se začala žít jako novinářka a přispívala do různých košických periodik. Sama popisovala svůj tehdejší život následovně: „Samostatnost, cigarety, kavárny, toulání se po širém světě s rukama v kapsách, rychlá večeře v malé hospůdce, cikánská hudba...“ V té době však v jejím životě dochází ke zlomu, v srdci cítí povolání k zasvěcenému životu. V roce 1927 se seznámila se sestrami sociální pomoci v Košicích. Toto setkání zcela změnilo její život. Přestala kouřit a zbavila se oné volnosti, kterou

maďarských benediktnů působit na misiích v Brazílii. Pro Sáru to byl velký sen. Jenže přišel začátek války a jet na misie už možné nebylo. Ve svém deníku z té doby píše, že již neprosí o to, aby se dostala do Brazílie, jen chce svatě žít a svatě sloužit Pánu Bohu. Věčné sliby složila v roce 1940. Jejím novým mottem bylo „Aleluja! Hle, tu jsem, pošli mne!“ A právě ono „pošli mne“, její připravenost sloužit Pánu kdekoliv a jakkoliv se jí bezesbytku vyplnilo. V roce 1943 v kapličce v mateřském domě společnosti v Budapešti složila slib, že obětuje svůj život v případě, kdy by nastalo pronásledování církve, společnosti a sester. Do Maďarska přišel nacistický režim a s tím spojené pronásledování Židů. Sestry, které vždy stály na straně utlačovaných, začaly

Židům pomáhat – vystavovaly jim falešné pasy, ukrývaly je ve svých domech. Bylo jen otázkou času, kdy na to někdo přijde. Po Vánocích roku 1944 obklíčila Budapešť Rudá armáda. Mezi ní a Němci probíhaly urputné boje, mezitím šipové kříže (antisemitistické maďarské nacistické jednotky) ve městě pátraly po Židech a odpůrcích režimu. Přitom vtrhly do domu sester. Sára viděla z dálky přicházející vojáky, mohla se jim vyhnout, ale zamířila k domu a představila se jim jako vedoucí domu. Okamžitě byla zatčena, svlečena donaha a na Petőfiho mostu zastřelena. Bůh přijal její oběť, její mučednictví se naplnilo. Žádné ze spolusester se nic nestalo.

Sára Salkaházi a její spolusestry zachránily přes 1 000 Židů. V roce 1972 jí bylo izraelskou vládou v Jad Vašem uděleno vyznamenání s prohlášením za Spravedlivou mezi národy. V roce 2006 byla prohlášena za blahoslavenou.

Nejčastěji se objevujícím slovem v jejím deníku je slovo štěstí. K tomu blahoslavená Sára napsala: Kdo žije podle Boží vůle a podle toho, co se líbí Bohu, je šťastný! – je pokojný a blahoslavený! Štěstím je plnění Boží vůle!

Na tomto mostě byla Sára zastřelena.

Zajímavost: zostření a dobarvení tiulní fotografie článku provedla umělá inteligence – PALETTE.FM

OTEC BEDŘICH HORÁK

Josef Egyptský

(Gen 37–50)

Minule jsme v Josefově příběhu byli svědky jeho krutého osudu. Dostal se nespravedlivě do egyptského otroctví a také do vězení, kde pomohl královskému číšníkovi, a ten se dostal opět do služby králi. Měl se mu odvděčit svou přímluvou za něj, ale nakonec na něj zapomněl.

Ale přesto „náhoda“ opět zasáhla. Faraon měl taktéž zvláštní sny o sedmi tučných a sedmi vyhublých kravách a také o sedmi plných a prázdných obilných klasech, kdy ty vyhublé krávy pohltily ty vykrmené a prázdné klasy ty plné. Tento sen ho velmi trápil, jeho věštcí a kouzelníci se snažili ho rozluštit, ale nebyli úspěšní. Tehdy se číšník konečně rozpomenul na Josefa i na slib, který mu dal. V poslední naději na vysvětlení tak nechal faraon vyvést Josefa z jámy, ve které se nacházel, a vyzval ho k vyložení snů. Josef se ve své pokoře odkázal na Boha, který jediný zná smysl věcí a podal vysvětlení toho, co se faraonovi zdálo. Znamenalo to sedm velmi úrodných let, po kterých bude následovat sedm let silné neúrody a hladomoru. Poradil tedy egyptskému králi, ať určí moudrého a zkušeného správce, který v časech hojnosti bude zásadně dbát o vytváření zásob pro dobu nedostatku. Faraon nenašel žádného jiného správce, jehož kvality Josef popsal, než právě jeho, kterého Bůh obdaril takovou moudrostí. A tak se Josef stal druhým nejmožnějším mužem Egypta hned po faraonovi. Opravdu rozvázně hospodařil a neúprosně shromažďoval přebytek úrody do skladů. Mezitím se oženil a narodili se mu dva synové, kteří později jeho jméno zastupovali v počtu dvanácti izraelských kmenů: Manases a Efraim. Po sedmi úrodných letech nastalo, podle předpovědi, sedm let hladu. Hladomor zasáhl okolní národy, nakonec i Egyptany, ale ti věděli, že se mohou obracet na faraona, vždyť královské zásoby

potraviny byly víc než dostačující. A tak hlad dolehl i na Jakuba a jeho syny v zemi Kanaán. A tak Jakub poslal své syny do Egypta, o kterém se doslechl, že je tam možné opatřit si obilí. Jen svého nejmladšího syna Benjamína nechtěl pustit. Byl to vlastní bratr Josefa, o kterém byl Jakub přesvědčen, že ho roztrhala zvěř, jak to narafčili jeho bratři. Nechtěl přijít o dalšího milovaného syna. Tak se dostali bratři až před vezíra Josefa, které-

na s bratry do Egypta pustil. Josef je přijal dokonce do svého domu, kde je bohatě pohostil. Naplnil jim vaky potravou a propustil je. Ale připravil pro ně další zkoušku. Nechal do Benjamínova vaku vložit svůj stříbrný pohár. Po jeho obvinění z krádeže musel Benjamín zůstat u vezíra jako otrok. Bratři byli zděšení, protože slíbili otci, že Benjamína dovedou zpět v pořádku, jinak by to Jakub nepřezil. Juda se sám nabídl, že zůstane v otroctví, jen ať propustí jejich nejmladšího bratra. Drama vrcholilo, když se Josef, sám hluboce dojat, dává bratrům poznat. Zůstanou jako omráčení, protože mají před sebou ve vysoké funkci svého bratra, kterému stačí jen lusknout prstem a udělají s nimi, co se mu jen zlíbí, aby se dostatečně pomstil (jak se doslova vyplnil ten Josefův sen z mládí, když se před ním jako svrchovaným pánem vrhají na zem!). Zde ale vrcholí jeho evangelní postoj, který je postojem odpuštění. On skrze své utrpení a těžkosti nakonec přispěl k záchraně lidstva, včetně své rodiny, z níž právě jeho bratři to utrpení největší měrou způsobili.

Josef však nepoznali, ani v tom nejdivočejším snu by je nenapadlo, že se dostal do tak vysoké funkce. Josef však poznal je a rozhodl se podrobit je zkoušce. Označil je za zvědy, kteří chtějí ohrozit bezpečnost země. Jako důkaz toho, že nejsou zvědové, jak se dutošovali, od nich žádal, aby přivedli do Egypta svého nejmladšího bratra. Nechal ve vězení jako rukojmího jednoho z nich, Simeona. Otec však nechtěl ani slyšet, když mu sdělili podmínky pro propuštění bratra. Jedině doléhající hlad donutil otce, aby Benjami-

Josef však nepoznali, ani v tom nejdivočejším snu by je nenapadlo, že se dostal do tak vysoké funkce. Josef však poznal je a rozhodl se podrobit je zkoušce. Označil je za zvědy, kteří chtějí ohrozit bezpečnost země. Jako důkaz toho, že nejsou zvědové, jak se dutošovali, od nich žádal, aby přivedli do Egypta svého nejmladšího bratra. Nechal ve vězení jako rukojmího jednoho z nich, Simeona. Otec však nechtěl ani slyšet, když mu sdělili podmínky pro propuštění bratra. Jedině doléhající hlad donutil otce, aby Benjami-

Josef však nepoznali, ani v tom nejdivočejším snu by je nenapadlo, že se dostal do tak vysoké funkce. Josef však poznal je a rozhodl se podrobit je zkoušce. Označil je za zvědy, kteří chtějí ohrozit bezpečnost země. Jako důkaz toho, že nejsou zvědové, jak se dutošovali, od nich žádal, aby přivedli do Egypta svého nejmladšího bratra. Nechal ve vězení jako rukojmího jednoho z nich, Simeona. Otec však nechtěl ani slyšet, když mu sdělili podmínky pro propuštění bratra. Jedině doléhající hlad donutil otce, aby Benjami-

Foto: Aleš Nowák, Laurent Renault - Adobe stock